

Uzasadnienie

Konieczność uchwalenia projektowanej uchwały wynika z potrzeby dostosowania obecnego brzmienia uchwały Rady Gminy Leszno Nr LIV / 355 / 2014 z dnia 12 listopada 2014r. w sprawie Statutu Gminy Leszno (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 11323), zwanej dalej „Statutem” do przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r. poz. 994), zwanej dalej „ustawą”. W szczególności zmiana Statutu wymagana jest w zakresie przepisów ustawy wprowadzonych ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 130), zwanej dalej „ustawą zmieniającą”, które weszły w życie z początkiem obecnej kadencji jednostek samorządu terytorialnego. Projektowana uchwała przewiduje również inne zmiany Statutu, wynikające z analizy powstałego od czasu jego uchwalenia orzecznictwa sądowno administracyjnego.

Projekt przygotowano kierując się zasadami techniki prawodawczej określonymi w rozporządzeniu z dnia 20 czerwca 2002 r. Prezesa Rady Ministrów w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. z 2016 r. poz. 283). Choć rozporządzenie to nie ma mocy obowiązującej wobec jednostek samorządu terytorialnego, to stanowi ogólnie przyjętą wytyczną dla poprawnego formułowania norm prawnych. Wyjątek od stosowania tych przepisów stanowią w niniejszym projekcie te sytuacje, w których wiązałyby się z naruszeniem obecnej struktury Statutu.

Przyjęcie projektu nie pociągnie za sobą skutków finansowych.

Szczegółowe uzasadnienie zmian

W **§ 1 pkt 1** wprowadza się zmianę podstawy prawnej wydania Statutu. Obecnie przywołane są tam przepisy, które tej podstawy stanowić nie powinny (przepis Konstytucji) oraz wybiórczo wybrane przepisy ustawy (art. 3 ustawy). Uznać należy, że wystarczającą podstawą wydania statutu przez radę gminy jest art. 18 ust. 2 pkt 1. To w nim organowi stanowiącemu przyznano prawo wydania tego rodzaju aktu. Akt ten musi być oczywiście zgodny z innymi przepisami prawa i regulować to, co przepisy te nakazują. Nie oznacza to jednak obowiązku wykazywania wszystkich, a tym bardziej części, takich przepisów w podstawie prawnej.

Wprowadzane w **§ 1 pkt 2** projektu zmiany mają na celu usystematyzowanie nazewnictwa komisji Rady Gminy Leszno. Projekt zakłada przyjęcie nowego rozwinięcia wyrazu „komisje” (**lit. a.**) poprzez wymienienie w nim wszystkich rodzajów komisji jakie powołuje rada gminy z jednoczesnym wprowadzeniem pojęcia „komisja ustawowa” (**lit. b.**), jako rodzaju komisji, pod którym rozumieć się będzie łącznie wymienianie komisji rewizyjnej oraz komisji skarg, wniosków i petycji. Obie te komisje powoływane są obligatoryjnie na mocy ustawy - stąd propozycja ich nazwy. W dalszej kolejności projekt przewiduje wprowadzenie ujednoliconych rozwinięć dla każdego z rodzajów komisji. Zmienione zostanie rozwinięcie wyrażenia „komisja rewizyjna” na wskazujące wprost jej ustawowe umocowanie (**lit. c.**) oraz wprowadzone zostaną analogiczne rozwinięcia dla wyrazów „komisja skarg, wniosków i petycji”, „komisja stała” oraz „komisja doraźna” (**lit d.**).

Zmiana wprowadzana w **§ 1 pkt 3** projektu przewiduje uzupełnienie katalogu organów wewnętrznych rady gminy o „komisje ustawowe”. Zmiana jest konsekwencją propozycji porządkujących wprowadzanych w **§ 1 pkt 2 lit. b** projektu. Dotychczasowe brzmienie Statutu, w tym

zmieniany **§ 11**, nie wyodrębniło komisji rewizyjnej jako oddzielnego rodzaju komisji. Różne podstawy prawne powoływania komisji stałej, komisji rewizyjnej, a wraz z wejściem w życie **art. 18b ustawy**, również komisji skarg, wniosków i petycji wydają się przemawiać za odrębnym ich traktowaniem.

W **§ 1 pkt 4** przewiduje się uchylenie **§ 15 i 16** Statutu z uwagi na normowanie tymi przepisami porządku obrad pierwszej sesji. W wyniku wejścia w życie przepisów ustawy zmieniającej materia ta należy obecnie do właściwości komisarza wyborczego – a więc organu niezwiązanego postanowieniami Statutu.

Zmiana projektowana w **§ 1 pkt 5** wynika z przeniesienia zadania przyjmowania skarg mieszkańców na działalności samorządu do zakresu kompetencji przewodniczącego komisji skarg, wniosków i petycji. Jest również konsekwencją realizacji poglądów doktryny, w myśl których statut gminy może powierzać przewodniczącemu rady wyłącznie zadania związane z organizacją prac rady gminy. Przyjmowanie skarg nie mieści się w tym zakresie.

Zmiana projektowana w **§ 1 pkt 6** wynika z wprowadzonych ustawą zmieniającą nowych zasad dotyczących interpelacji radnych. Zgodnie z nowym brzmieniem **art. 24 ust. 6** ustawy „interpelacje i zapytania składane są na piśmie do przewodniczącego rady, który przekazuje je niezwłocznie wójtowi. Wójt, lub osoba przez niego wyznaczona, jest zobowiązana udzielić odpowiedzi na piśmie nie później niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania interpelacji lub zapytania”. Tryb taki za sprzeczne z ustawą każe uznać składanie interpelacji i zapytań jako obowiązkowy punkt porządku sesji rady gminy, co przewidywało dotychczasowe brzmienie **§ 23 pkt 7 i 9** Statutu.

Zmiana projektowana w **§ 1 pkt 7** polega na uchyleniu przepisu przyznającego przewodniczącemu rady prawo do nakazania opuszczenia sali osobom uczestniczącym w obradach, które swoim zachowaniem naruszają porządek obrad lub uchybiają powadze sesji. W rozstrzygnięciu nadzorczym Wojewody Wielkopolskiego z dnia 24 października 2018 r. sygn. akt: KN-I.4131.1.491.2018.3 wydanym w odniesieniu do podobnie sformułowanego przepisu Statutu Gminy Krzymów stwierdzono, że „wprowadzenie do statutu gminy, a zatem do aktu prawa miejscowego, sankcji w postaci nakazu opuszczenia sali przez osobę z publiczności w trakcie trwania sesji rady gminy (z zastrzeżeniem, iż o nałożeniu takiej sankcji decyduje przewodniczący rady), narusza zasadę jawności działania organów gminy wyrażoną w art. 11b ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym oraz w art. 61 Konstytucji RP. Jawność działania organów gminy obejmuje m.in. prawo obywateli do wstępu na sesje rady gminy i posiedzenia jej komisji, a ograniczenia tej jawności mogą wynikać wyłącznie z ustaw (art. 11 b ust. 1 zdanie drugie i ust. 2 ww. ustawy). Prawo obywateli do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej gwarantuje również Konstytucja RP w art. 61, przy czym prawo to obejmuje dostęp do dokumentów oraz wstęp na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów, z możliwością rejestracji dźwięku lub obrazu. Również przepis rangi konstytucyjnej (art. 61 ust. 3) przesądza o tym, iż ograniczenie tych praw może nastąpić wyłącznie ze względu na określone w ustawach ochronę wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa. W obecnie obowiązującym porządku prawnym nie do zaakceptowania jest zatem sytuacja, iż o ograniczeniu tego prawa miałby decydować prawodawca miejscowy w regulacjach zawartych w statucie gminy. Organ nadzoru zaznacza,

iż zakłócanie porządku obrad lub powagi sesji może wypełniać znamiona wykroczeń, których katalog wraz z odpowiednimi sankcjami przewiduje ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2018 r. poz. 618 ze zm.). Postępowanie w tychże sprawach odbywać się winno w oparciu o przepisy ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2018 r. poz. 475 ze zm.). Rola policji i innych niesądowych organów w takich postępowaniach ma ściśle określone granice, wyznaczone przepisami ustaw oraz poleceniami sądów. Nic zatem nie stoi na przeszkodzie, aby w sytuacji zakłócania porządku podczas sesji przez osoby spośród publiczności, przewodniczący rady zwrócił się o pomoc do uprawnionych służb (policji, straży miejskiej)”. Uchylenie przepisu doprowadzi zatem do zgodności z przepisami ustawy.

W **§ 1 pkt 8** przewiduje się zmianę mającą na celu dostosowanie brzmienia **§ 25 ust. 7** Statutu do nowych zasad rejestrowania obrad rady ujętych w **art. 20 ust. 1b ustawy**. Ponieważ przepis ustawy reguluje tę materię kompleksowo, za zasadne należy uznać odnoszenie się do niej w Statucie.

Zmiana projektowana w **§ 1 pkt 9** na nowo reguluje sposób wnoszenia do rady projektów uchwał. Należy zauważyć, że prawo do inicjatywy w tych sprawach wynika bezpośrednio z ustawy (wójta i klubów radnych), albo zostanie ujęte w innych przepisach Statutu (komisji, radnych – dawane **§ 53zb i § 63a**). Dodatkowo ustawa zmieniająca wprowadziła nowe wymagania w zakresie inicjatywy obywatelskiej (zgodnie z **art. 41a ustawy** prawo to przysługuje 200 a nie 10 mieszkańcom, jak stanowi Statut). Wobec powyższego zdecydowano się na nowe, porządkujące brzmienie przepisu, którego moc stanowiąca ograniczy się tylko do uregulowania trybu postępowania z wpływającymi do rady projektami uchwał. Zgodnie z przedkładaną propozycją projekty takie będą przez przewodniczącego rady kierowane do właściwych komisji stałych (**ust. 1**).

Do komisji ustawowej projekt będzie mógł być skierowany tylko wtedy, gdy dotyczyć będzie organizacji jej prac (np. zmiana statutu w zakresie komisji rewizyjnej), a do doraźnej wtedy, gdy dotyczyć będzie przedmiotu jej działania. Decyzje podejmować będzie jednak przewodniczący rady (**ust. 2**). Rozwiązanie takie ma ograniczyć dublowanie prac przez różne komisje. Nie stoi jednak na przeszkodzie rozwiązaniu, w którym przy powołaniu komisji doraźnej opiniowanie określonych projektów zostanie wskazane jako przedmiot działania takiej komisji. Przepis taki będzie przepisem szczególnym i jego stosowanie nie będzie uważane za naruszenie statutu.

W przypadku projektów wniesionych przez podmioty inne niż wójt, projekt kierować się będzie również do wójta (**ust. 3**). Proponuje się jednak rezygnację z obowiązku przekazywania wójtowi projektów dotyczących wyłącznie wewnętrznej organizacji rady, ponieważ znajdują się poza jego obszarem działania. Odstąpiono także od ustalenia formalnych wymogów projektu, ponieważ żaden przepis ustawy nie upoważnia rady do odrzucenia projektu z powodów formalnych. Żle napisane projekty rada może (i powinna) odrzucać w głosowaniu, ale na zasadach takich jak każdy inny projekt.

W **§ 1 pkt 10** wprowadzana zmiana ma na celu dostosowanie **§ 31** Statutu do nowych zasad głosowań jawnych, które uregulowane zostały w **art. 14 ust. 2** ustawy. Wobec ustawowego wymogu przeprowadzania głosowań za pomocą urządzeń umożliwiających sporządzenie i utrwalenie imiennego wykazu głosowań radnych zbędne stały się zapisy o sposobie organizowania i przeliczania głosów przez przewodniczącego rady. Jednie na wypadek awarii systemu elektronicznego w nowoprojektowanym brzmieniu **§ 31 ust. 2** Statutu pozostawiono możliwość wyznaczenia radnego do przeliczenia głosów bez wykorzystania tego systemu.

W **§ 1 pkt 11** proponuje się uchylenie rozdziałów 5 i 6 Statutu regulujących odpowiednio zasady i tryb działania komisji rewizyjnej oraz innych komisji rady. Zawarte w nich obecnie przepisy są w wielu miejscach niespójne, część z nich nie odpowiada zasadom poprawnej legislacji, a część – w świetle powstałego już z po ich uchwaleniu orzecznictwa sądowno-administracyjnego – budzi ryzyko stwierdzenia sprzeczności z przepisami ustawy. W szczególności:

Obecny **§ 37 Statutu w ust. 1 i ust. 2** stanowią niepoprawne z punktu widzenia zasad legislacji powielenie norm wyższego rzędu, w tym wypadku **art. 18a ust. 1 i ust. 2** ustawy, natomiast **ust. 3** mówiący o zasadach wyłączenia członka komisji rewizyjnej z udziału w głosowaniu wydaje się wykraczać poza materię pozostawioną do uregulowania w statucie gminy. W wyroku z dnia 8 listopada 2017 r. Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach sygn. akt. IV SA/GI 201/17 stwierdzono, że *„ustawodawca w przepisie art. 25a ustawy wprowadził zakaz - skierowany do wszystkich radnych - brania udziału w głosowaniu w radzie i komisji rady, jeżeli dotyczy ono jego interesu prawnego. Trafny zatem jawi się pogląd, iż niedopuszczalne jest ponowne unormowanie tej kwestii w statucie, z jednoczesną daleko idącą modyfikacją zapisów ustawowych”*.

Obecny **§ 38 ust. 1** Statutu w sposób nieuprawniony wydaje się zawężać zakres prac komisji rewizyjnej.

Obecny **§ 40 ust. 2** Statutu pozwala na powołanie radnego do składu komisji rewizyjnej w trybie innym niż przewidziany ustawą. Wydaje się, że **art. 18a ust. 1 ustawy** jest jedyną dopuszczalną formą powołania radnego w skład komisji rewizyjnej. Powoływanie radnych do składu komisji rewizyjnej, albo samego tylko prowadzenia czynności przez tę komisję, wydaje się nieprawidłowe.

Obecny **§ 40 ust. 4** Statutu przyznający komisji rewizyjnej prawo do samodzielnego występowania z wnioskami do innych organów gminy wydaje się przekraczać ustawową rolę tej komisji, jako wewnętrznego organu rady gminy. Z wnioskami, o których mowa w tym przepisie występować może tylko rada gminy jako całość i po podjęciu stosownej uchwały. Nie potrzebuje do tego zresztą odrębnego upoważnienia w statucie gminy.

Obecny **§ 45 ust. 4** stanowiący o tajności obrad komisji rewizyjnej wydaje się być sprzeczny z **art. 11b** ustawy, zgodnie z którym „działalność organów gminy jest jawna. Ograniczenia jawności mogą wynikać wyłącznie z ustaw”.

Obecny **§ 46 ust. 1** stanowi powielenie przepisu **art. 21 ust. 1 ustawy**, co poza naruszeniem zasad legislacji, wydaje się być o tyle problematyczne, że kształtuje drugą obok ustawowej podstawę prawną wydawania uchwał powołujących komisje. Co prawda zgodnie z zasadami legislacji uchwały mogą być wydawane na więcej niż jednej podstawie prawnej, jednak podstawy te nie mogą obejmować tego samego zakresu. Za niezgodny z literalnym rozumieniem prawa może być uznany także **ust. 2** przedmiotowego paragrafu. W przeciwieństwie do **art. 21 ust. 1 ustawy** rozróżnia on bowiem pojęcie „liczby członków komisji” od „składu osobowego komisji”, co może być odczytywane jako odmienne od intencji ustawodawcy uregulowanie sposobu powołania komisji. Dodatkowo omawiany ustęp zawiera dyspozycję określenia liczby członków, składu i przedmiotu działania komisji w odrębnych uchwałach. Po pierwsze powoduje problemy interpretacyjne, bo nie wiadomo czy odrębnie ma być uregulowana każda z komisji, czy wręcz każdy z elementów, a po drugie wydaje się zbędne.

Obecny **§ 49 ust. 2** odnoszący się do komisji rewizyjnej może być interpretowany (także w kontekście innych postanowień Statutu), że komisja ta jest jedną z komisji stałych. Należy jednak zauważyć, że komisje stałe i komisja rewizyjna powoływane są na podstawie różnych przepisów. Dodatkowo powołanie komisji rewizyjnej o określonym zakresie zadań jest obligatoryjne, podczas gdy powołanie komisji stałych i określenie przedmiotu ich działania zależy tylko od woli rady. Dodatkowo przepis powiela postanowienia ustawy oraz rozdziału Statutu poświęconego komisji rewizyjnej. Należy go zatem ocenić jako niepotrzebny.

Podobne problemy interpretacyjne sprawia obecne brzmienie **§ 49 ust. 3** wskazujące komisję budżetu i finansów jako na właściwą ds. finansów. Co prawda w przepisach prawa znajdujemy wymóg opiniowania pewnych spraw przez komisję właściwą do spraw budżetu i finansów, jednak nigdzie nie jest przesądzone, że musi ona nosić nazwę komisji finansów. **Art. 21 ustawy** daje radzie swobodę w kształtowaniu przedmiotu działań komisji stałych, zatem statut nie powinien przesądzać powołania tylko jednej z nich w sposób szczególny.

Obecny **§ 50 ust. 1 i 2** Statutu mówiący o wspólnych posiedzeniach komisji może być uznany za niezgodny **art. 21 ust. 3 ustawy**. W wyroku z dnia 4 października 2016 r. sygn. akt III SA/Kr 439/16 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie stwierdził, że *„wspólna praca wszystkich komisji stałych pod przewodnictwem przewodniczącego rady gminy jest sprzeczna z zasadami określającymi byt komisji oraz sens ich powoływania. W tak zwołanym wspólnym posiedzeniu radni będący członkami wszystkich zwołanych komisji podejmują uchwały w drodze głosowania, co oznacza, że wbrew powołanemu art. 21 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym w posiedzeniu jednej komisji biorą udział wraz z prawem głosowania radni innych komisji i to tylko dlatego, że zwołano jedno wspólne posiedzenie kilku komisji. Komisje są powoływane do realizowania określonych zadań, ich praca winna skupiać się na konkretnych, wskazanych w planie pracy komisji zadaniach, a nie na wspólnej pracy całej rady. W takiej sytuacji powoływanie komisji traci rację bytu, gdyż prace stałych komisji stają się niczym innym jak pracami całej rady lub też jej części, gdyż w skład komisji powołani mogą być jedynie radni”*. Wydaje się zatem, że przepis o wspólnych posiedzeniach komisji mógłby funkcjonować jedynie wtedy, gdyby zapewniał każdej z biorących w nim udział komisji autonomię w głosowaniu. W statucie brak jednak takich regulacji.

Wątpliwości budzi również **ust. 3** omawianego paragrafu. Stanowi on o prawie komisji do podejmowania współpracy z komisjami gmin sąsiadujących. Podobny przepis został zakwestionowany w rozstrzygnięciu nadzorczym Wojewody Lubelskiego z dnia 29 lipca 2015 r. PN-sygn. akt II.4131.330.2015. Czytamy w nim, że *„przepis art. 21 ust. 3 ustawy zawiera sformułowanie, że „komisje podlegają radzie gminy”. Konsekwencją podległości jest ciężący na komisjach obowiązek przedkładania radzie planu pracy oraz sprawozdań z działalności komisji. Przepis powyższy jednoznacznie kształtuje podległy charakter komisji w stosunku do rady gminy, przez co nie jest dopuszczalna zmiana, nie mówiąc już o odwróceniu tej relacji w statucie gminy. W związku z powyższym nie ma podstawy do przyznania komisjom rady gminy uprawnień do inicjowania i podejmowania współpracy z komisjami innych rad jednostek samorządu terytorialnego”*.

Mając na uwadze powyższe w niniejszym projekcie zdecydowano się na całkowicie nowe uregulowanie trybu prac komisji stałych, doraźnych i komisji rewizyjnej w nowych **rozdziałach 6a-6c**. W **rozdziale 6b oddziale 2** uregulowano także, zgodnie z wymogami ustawy, zasady i tryb działania komisji skarg, wniosków i petycji.

Nowy rozdział **6a** zawiera przepisy wspólne dla wszystkich rodzajów komisji.

W **§ 53a ust. 1** przesądzono, że składy komisji będą liczyć od trzech do pięciu członków. Górna granica dostosowana jest do ustawowego wymogu zapewnienia udziału w komisji rewizyjnej i komisji skarg wniosków i petycji przedstawicielom wszystkich klubów radnych. Ponieważ klub radnych tworzyć może co najmniej trzech radnych, w piętnastoosobowej radzie może istnieć maksymalnie pięć klubów, a więc tyle ile proponowana w omawianym przepisie górna granica składu.

W nowym **§ 53a ust. 2** zaproponowano progi ilościowe dla inicjatywy odwołania radnych ze składu komisji. Proponowana wartość – $\frac{1}{4}$ składu rady i jednocześnie uprawnienie do wystąpienia z taką inicjatywą przez klub radnych jest celowym zabiegiem promowania klubów. Klub powołać może już trzech radnych, natomiast $\frac{1}{4}$ składu rady to cztery osoby. Z wnioskiem łatwiej zatem będzie wystąpić radnym zrzeszonym w klubie niż niezrzeszonym. W przepisie zapewniono też możliwość wystąpienia z wnioskiem przez członków komisji. Ustalony próg wymagać będzie jednak zgodnego wystąpienia w tej sprawie przez większość członków komisji (dwóch przy składzie trzyosobowym). Ograniczy to częstotliwość występowania z wnioskami z pobudek osobistych i indywidualnych.

Zgodnie z projektowanym **§ 53a ust. 3** członkostwo komisji będzie także ustawać z dniem złożenia pisemnej rezygnacji.

Projektowany **§ 53b** reguluje kwestię wyboru przewodniczącego i wiceprzewodniczącego komisji. Zgodnie z proponowanym brzmieniem przewodniczącego wybierać będzie rada, a nie sama komisja, jak było dotychczas. Dzięki temu rozwiązaniu wybór członków i przewodniczących będzie się mógł odbyć na jednej sesji rady. Komisje będą mogły od razu przystąpić do pracy, bo zniknie problem interpretacyjny dotyczący wskazania osoby odpowiedzialnej za zwołanie ich pierwszego posiedzenia. Wybór przewodniczących komisji dokonywany przez radę odzwierciedli też rolę samej komisji jako organu wewnętrznego rady i zapewni radzie większy wpływ na sposób prac tych komisji. Dodatkowo w **ust. 2** uproszczono tryb wyboru wiceprzewodniczących komisji. Ponieważ funkcja ta ogranicza się tylko do wykonywania zadań przewodniczącego pod jego nieobecność, wyznaczenie radnego do jej pełnienia (jak i odwołanie z niej) pozostawiono przewodniczącym komisji. Dla odwołania przewodniczącego i wiceprzewodniczącego komisji przewidziano procedurę analogiczną jak do odwołania ze składu.

Proponowany **§ 53c** określa zakres zadań przewodniczącego komisji. Stanowi odwzorowanie ustawowych zadań i roli przewodniczącego rady, tyle że w stosunku do kierowanej komisji.

Projektowany **§ 53d** z jednej strony dookreśla rolę przewodniczącego radnego jako organu komisji, przez który kieruje się do niej sprawy (**ust. 1**), a z drugiej reguluje sposób załatwiania tych spraw, przyjmując rozwiązania analogiczne do odnoszących się do głosowań nad uchwałami rady. Użyty w **ust. 2** wyraz „niezwłocznie” kładzie nacisk na pilność załatwiania spraw przez radę, nie nakładając jednak sztywnych terminów.

Nowy **§ 53e** reguluje sposób zwoływania posiedzeń komisji. Nowym, w stosunku do obecnego brzmienia statutu rozwiązaniem jest wprowadzony w **ust. 3** obowiązek umieszczania informacji o posiedzeniach komisji w biuletynie informacji publicznej. Rozwiązanie takie ma na celu

zapewnienie mieszkańcom większej dostępności do posiedzeń komisji. Choć z mocy prawa są one dla nich dostępne, to brak informacji o ich zwoływaniu w praktyce ten udział wykluczał.

Projektowany **§ 53f** odnosi się do kwestii udziału w posiedzeniach komisji osób trzecich. Z mocy ustawy udział taki zapewniony mają wszyscy mieszkańcy, dlatego projektowany przepis nie odnosi się do samego prawa do uczestnictwa w posiedzeniu, a jedynie nakłada na przewodniczącego komisji obowiązek zaproszenia na nie osób, których wniosku dotyczą obrady. W **ust. 2** sformułowano też tryb zaproszenia na posiedzenia osób, których wiedza może pomóc w prowadzeniu obrad. Zaproszenie takie jest jednak fakultatywne i zależy od przewodniczącego komisji. Brak formalnego zaproszenia nie stanowi przy tym przeszkody do udziału w posiedzeniu.

Wprowadzana w **§ 53g** norma przewiduje możliwość wnoszenia zdań odrębnych, tak by każdy członek komisji miał zapewnione prawo przedstawienia swojego zdania radzie. Przepisu nie będzie się stosowało do radnych wyłączonych z udziału w głosowaniu komisji (**§ 53h ust. 2**). Zdania odrębne stanowić będą załącznik do uchwały komisji co zapewni wnoszącym je radnym możliwość wyrażenia swojego stanowiska przed radą i wyborcami.

W projektowanym **§ 53h** uregulowano sposób postępowania w sprawach związanych z ustawowym wyłączeniem radnego z udziału w głosowaniu. Kwestię samego wyłączenia z udziału w głosowaniu reguluje kompleksowo **art. 25a ustawy**. W projektowanym przepisie uregulowano wyłącznie kwestię udziału podlegającego wyłączeniu radnego, w innych niż z samo głosowanie czynnościach. Przyjęto przy tym konstrukcję, w której wyłączenie z prac nie będzie formułowane jako zakaz wprowadzany wobec radnego, ale jako dyspozycja dla przewodniczącego komisji co do sposobu organizowania jej prac w takich okolicznościach.

Projektowany **§ 53i** ustala terminy składania planu prac na następny rok i sprawozdania z działalności za rok poprzedni. Przyjęto, że w przypadku planu prac będzie to dzień 31 grudnia roku poprzedzającego, tak by od 1 stycznia komisja mogła już działać zgodnie z planem. Na przygotowanie sprawozdania z działalności za rok poprzedni dano komisjom termin do końca marca. W Statucie zrezygnowano z ustanawiania procedury przyjmowania planów i sprawozdań komisji. W świetle poglądów doktryny jest to instrument zbędny. Jeśli rada nie jest zadowolona ze sposobu działania komisji wynikającego z jej planu czy sprawozdań może zmienić skład tej komisji lub jej przewodniczącego.

Projektowany **§ 53j** stanowi o obowiązku protokołowania posiedzeń komisji. Protokoły, oraz podjęte uchwały będą publikowane na stronach gminy. Dzięki temu wyborcy będą mieli wgląd do decyzji podejmowanych na ich posiedzeniach.

Ponieważ obecna konstrukcja Statutu nie zawiera jednostek redakcyjnych wyższych niż dział, dla zachowania wzajemnej korelacji przepisów dotyczących komisji, projektuje się **§ 53k**, który rozciągnie stosowanie przepisów **rozdziału 6a** na równorzędne jednostki redakcyjne – **rozdziały 6b i 6c**.

Rozdział 6b zawiera przepisy regulujące tryb prac i zasady działania komisji rewizyjnej oraz komisji skarg wniosków i petycji. **Odział 1** zawiera przepisy dotyczące sposobu powoływania obu tych komisji.

Zgodnie z projektowanym **§ 53l** procedura powoływania komisji ustawowych zacznie się od zaproszenia klubów do zgłoszenia swoich kandydatów (**pkt. 1**). Zgłoszenie kandydata przez klub nie oznacza jego automatycznego wyboru, bo na propozycję musi zgodzić się rada. Jeśli kandydat zostanie odrzucony, klub radnych będzie mógł wyznaczyć następnego kandydata (**pkt 2**). Jeżeli w opisanym trybie wyłonionych zostanie mniej niż pięciu kandydatów, pozostałych kandydatów wskażą radni (**pkt 3**). Nazwiska wyłonionych kandydatów umieszcza się w projekcie uchwały powołującej komisję, którą następnie zgodnie z ustawą zostanie poddana głosowaniu już jako całość.

Projektowany **§ 53l** reguluje kwestie udziału przedstawicieli klubów radnych w komisjach ustawowych w toku kadencji rady. W **ust. 1** uregulowano sytuację, w której członek komisji wybrany do niej jako przedstawiciel klubu radnych przestanie być członkiem tego klubu. Projekt przewiduje ustanie członkostwa takiego radnego w komisji. Uznano, że utrata miejsca w klubie, poza sytuacją w której klub ten przestaje istnieć, jest równoznaczna z ustaniem podstawy wyboru takiego radnego do komisji i klub musi mieć prawo zgłoszenia innego swojego przedstawiciela na to miejsce.

Powoływanie nowych przedstawicieli klubów do komisji reguluje **ust. 2**. Przewidziano w nim m. in. sytuację, w której swojego przedstawiciela nie ma klub nowoutworzony. Jeżeli w skład komisji nie wchodzi żaden jego członek, klub taki zgłosi swojego przedstawiciela a przedstawiciel ten zostanie powołany w skład komisji nawet jeśli liczy ona pięciu członków. Jest to jedyna sytuacja, w której komisja może liczyć więcej radnych niż pięcioro. Istotą tego rozwiązania jest zapewnienie realizacji postanowień **art. 18a ust. 2** i **18b ust. 2 ustawy**.

W projektowanym **§53m** przesądzono by w przypadku ustania członkostwa radnego w komisji ustawowej prace tej komisji nie były przerywane. Ma to zapobiegać manipulowaniu składem komisji w celu wstrzymania jej pracy. Wyjątek przewidziano w **ust. 2**, dając klubom radnych, które utraciły jedyne dotychczasowego przedstawiciela w komisji, prawo do złożenia wniosku o wstrzymanie prac do czasu powołania nowego przedstawiciela. Skuteczność takiego wniosku wymagać będzie jednak jednoczesnego przedłożenia kandydatury takiego radnego. Wstrzymanie prac komisji nastąpi także wtedy, gdy w wyniku ustania członkostwa komisja liczyć będzie mniej niż trzech radnych.

Oddział 2 w rozdziale 6b poświęcono komisji rewizyjnej.

W **§ 53n** przewidziano, że zakres kontroli prowadzonej przez komisję ustalać będzie sama komisja w planie swoich prac, albo rada w uchwale zlecającej komisji przeprowadzenie kontroli. Zrezygnowano z innych dostępnych wariantów ustalania zakresu pracy komisji – np. każdorazowego określania zakresu kontroli przez radę, przyjmując, że w przypadku realizacji kontroli niezgodnie z intencjami rady, radzie przysługiwać będą narzędzia dotyczące kształtowania osobowego składu tej komisji, w tym odwołanie członka komisji lub zmiana przewodniczącego.

W **§ 53o** przewidziano możliwość włączenia do prac komisji innych radnych. Potrzeba takiego włączenia może wynikać np. z chęci skorzystania z wiedzy innego radnego lub konieczności wsparcia komisji w przeanalizowaniu zebranego materiału. Radnemu nie będzie przysługiwało prawo do głosowania nad uchwałami komisji. O ich wyniku decydowałiby wówczas radni niepowołani na stałe do komisji, a to wydaje się przeczyć intencji ustawodawcy. Radnemu będzie jednak przysługiwało prawo wnoszenia wniosków i uwag do prowadzonej kontroli.

Proponowany **§ 53p** określa standardy prowadzenia kontroli. Rzetelność i obiektywność prowadzonej kontroli ma zapewnić wymóg prowadzenia czynności kontrolnych przez co najmniej dwóch radnych (**pkt 1**). Jedynie w wyjątkowych przypadkach prowadzenie kontroli może wymuszać pracę w godzinach nadliczbowych przez kontrolowanego (**pkt 2**). Aby kontrola nie prowadziła do paraliżu pracy kontrolowanego podmiotu przesądzono, że prowadzenie czynności kontrolnych w jego siedzibie mogą trwać nie więcej niż 5 dni (**pkt 3**).

W nowym **§ 53r** zaproponowano regulacje dotyczące protokołowania czynności kontrolnych. W **ust. 1** określono zakres informacji umieszczanych w protokole. Odpowiada on obecnie funkcjonującym wymogom. Pozostawiono również możliwość wniesienia uwag i wyjaśnień przez kontrolowanego w terminie 7 dni od otrzymania protokołu, przy czym zrezygnowano nakładania na komisję obowiązku przedłożenia tego protokołu w terminie 3 dni od zakończenia kontroli. Wymóg taki był bardzo restrykcyjny i trudno stwierdzić czym uzasadniony. Brak takiego obowiązku da komisji każdorazowo możliwość oceny pilności i wagi sprawy.

Projektowany **§53s** zawiera tryb postępowania z wynikami przeprowadzonej kontroli. W **ust. 1** przewidziano, że o wynikach kontroli komisja zawiadomi radę, kontrolowanego oraz podmiot, na którego wniosek podjęto uchwałę o prowadzeniu kontroli. Z odrębnych przepisów wynika, że prawo do inicjatywy uchwałodawczej poza radnymi ma wójt oraz grupa co najmniej dwustu mieszkańców. Prawo to przysługuje także i w tym przypadku. Zrezygnowano z wymogu każdorazowego informowania wójta. Otrzyma on oddzielną informację tylko wtedy gdy sam będzie kontrolowany lub gdy kontrola będzie prowadzona na jego wniosek. Wszystkie dokumenty wytworzone przez komisję rewizyjną, w tym uchwała zawierająca wyniki kontroli, są ogólnodostępne. Uznano, że nie ma potrzeby odrębnego informowania wójta o wynikach kontroli w podmiotach których nie nadzoruje, np. sołectwach. W **ust. 2** przedmiotowego paragrafu określono jakie dokumenty powinna zawierać informacja o wynikach kontroli. W **pkt 2** i **pkt 3** przewidziano wymóg dołączania do niej uwag kontrolowanego oraz radnego, który nie będąc członkiem komisji brał udział w jej pracach. Dodatkowo, tak jak przy każdej innej uchwale komisji, dołączane będą zdania odrębne członków komisji.

W projektowanym **§ 53t** uregulowano kwestie przekazywania radzie budżetu i wniosku o udzielenie lub nieudzielenie absolutorium. Przyjęto, że będzie to następowało razem ze sprawozdaniem z działalności komisji, czyli do końca marca. Termin złożenia opinii i wniosku jest jedną kwestią dotyczącą tych zadań komisji, która pozostaje do uregulowania w statucie. Sam obowiązek przygotowania wniosku i opinii wynika bowiem z ustawy.

Oddział 3 w rozdziale 6b poświęcony został nowej komisji skarg wniosków i petycji, której obowiązek powołania wprowadziła ustawa zmieniająca (**art. 18b ustawy**). Przyjęto, że komisja ta ukształtowana zostanie jako organ rady funkcjonujący bardzo blisko mieszkańców. Stąd w projektowanym **§53u** przewiduje się rozwiązanie zgodnie, z którym skargi wnioski i petycje mieszkańcy będą składać do rady za pośrednictwem przewodniczącego tej komisji. Ułatwi to obieg tych spraw w radzie i przyspieszy prace komisji nad przygotowaniem opinii. Jej przewodniczący będzie mógł od razu po otrzymaniu takiego zgłoszenia przystąpić do organizowania prac współpracujących z nim radnych. Nadzór całej rady nad działaniami komisji zachowany zostanie dzięki obowiązkowi informowania przewodniczącego rady o wpływie skargi, wniosku czy petycji (**ust.**

2). Obowiązek poinformowania podmiotu, którego dotyczy skarga wniosek lub petycja ma natomiast na celu umożliwienie temu podmiotowi podjęcie działań bez czekania na opinię komisji.

Projektowany **§ 53w** reguluje zakres opinii przygotowywanej przez komisję skarg wniosków i petycji. Oponie komisji dotyczące wniesionej skargi, wniosku czy petycji będą głównym efektem prac komisji. Na ich podstawie rada decydować będzie o dalszych, ewentualnych działaniach. Z tego względu proponuje się taką konstrukcję katalogu niezbędnych elementów opinii, aby każdorazowo zapewnić radzie dostateczny materiał do wypracowania wspólnego stanowiska.

Choć komisja skarg wniosków i petycji jest często porównywana do komisji rewizyjnej, wydaje się, że w odróżnieniu od niej koncentrować ma się bardziej na szukaniu rozwiązań problemów podnoszonych przez obywateli, niż przyczyn ich powstania. Tak rozumiany podział kompetencji między obie komisje każe kształtować tryb ich funkcjonowania na zasadach wzajemnej współpracy. Zasady tej współpracy reguluje projektowany **§53y**. Zgodnie z nim, jeżeli do przygotowania opinii niezbędne jest przeprowadzenie kontroli, uchwałę w sprawie zlecenia takiej kontroli komisji rewizyjnej, przewodniczący rady będzie poddawał pod głosowanie w trybie pilnym, tj., na najbliższej sesji od dnia złożenia wniosku komisji w tej sprawie.

Również potrzebą zapewnienia wsparcia komisji skarg wniosków i petycji podyktowany jest siedmiodniowy termin dla komisji rewizyjnej na przekazanie komisji skarg wniosków i petycji wytworzonej w trakcie kontroli dokumentacji.

Choć przepis **§53y** przygotowano z myślą o kontrolach prowadzonych przez komisje rewizyjną, stosować się go będzie także do współpracy komisji skarg, wniosków i petycji z innymi komisjami.

Czas poświęcony na przeprowadzenie kontroli, albo innej czynności wykonywanej na wniosek komisji skarg, wniosków i petycji, nie będzie wliczał się do terminu jaki komisja ta dostanie na przygotowanie opinii. W **§ 53z** proponuje się aby termin na przygotowanie opinii przez komisję wynosił 30 dni. Wydaje się to wystarczającym okresem do zajęcia stanowiska w sprawie. W przepisie doprecyzowano też komu poza radą komisja skarg wniosków i petycji przekazywać będzie swoją opinię. Za zasadne uznano by był to podmiot, którego dotyczyła sprawa oraz osoba, na której wniosek podjęto przygotowanie opinii.

W **rozdziale 6c** przygotowano propozycje regulacji dotyczących działania komisji stałych i doraźnych.

W projektowanym **§ 53za** przedstawiono tryb wyłaniania członków komisji stałych i doraźnych. Ponieważ w stosunku do tych komisji nie istnieje obowiązek zapewnienia reprezentacji wszystkim klubom radnych, inicjatywę zgłaszania kandydatów pozostawiono wyłącznie radnym. Zgłoszeni kandydaci będą zatwierdzani przez radę poprzez głosowanie. Jeśli dany kandydat uzyska więcej głosów „za” niż „przeciw”, jego nazwisko będzie wpisywane do projektu uchwały powołującej komisję. Gdyby w tym trybie wyłoniono więcej niż pięciu kandydatów, głosowanie przeprowadzi się ponownie, a wyłonieni zostaną ci, którzy otrzymali najwięcej głosów.

Projektowany **§ 53zb ust. 1** reguluje tryb przekazywania zadań komisjom stałym. Projekty uchwał przekazywać im będzie bezpośrednio przewodniczący rady (co wynika już z projektowanego nowego brzmienia **§ 29**) a inne sprawy przekazywane będą w drodze uchwał rady. Przepis zawiera

jednak ograniczenie, w myśl którego komisje zajmować się będą tymi sprawami wyłącznie w zakresie, do którego zostały powołane.

Projektowany **§ 53zb ust. 2** przyznaje komisjom stałym uprawnienie analogiczne do tego jakie ustawa gwarantuje klubom radnych. Warunkiem będzie jednak jednomyślność członków komisji. Jej brak nie ograniczy wprawdzie praw radnych do inicjatywy uchwałodawczej (bo każdy radny sam może wnieść projekt uchwały), ale pozbawi prawa do pilnego rozpatrzenia projektu. Zrównanie uprawnień komisji z uprawnieniami klubów w zakresie inicjatywy uchwałodawczej ma zachęcić radnych do wspólnej pracy nad własnymi projektami oraz szukania rozwiązań zyskujących poparcie różnych działających w radzie frakcji.

Rozwiązanie projektowane w **§ 53zc** odnosi się do wspólnych posiedzeń komisji. Jeżeli dany projekt uchwały lub sprawa dotyczy zagadnień ze sfer działania różnych komisji, będą one mogły obradować razem pod warunkiem nienaruszania zakazu zawartego w **art. 21 ust. 4 ustawy**. Przepis ten nie zezwala radnym niebędącym członkami danej komisji na udział w jej głosowaniach. Komisje obradujące w ramach wspólnego posiedzenia będą zatem głosować oddzielnie i wyłącznie w zakresie przedmiotu swojego działania. Z posiedzenia sporządzić będzie jednak można jeden wspólny protokół.

Projektowany **§ 53zd** ogranicza inicjatywę uchwałodawczą komisji doraźnych jedynie do tych przypadków, w których wynika to z przedmiotu ich działania. Komisje te będą za to mogły wnioskować o rozpatrzenie projektów na najbliższej sesji, niezależnie od ich liczby. Rozwiązanie takie wynika z charakteru komisji doraźnych, powoływanych zwykle do rozwiązania pilnego problemu.

Proponowany **§ 53ze** ustanawia dla komisji doraźnych odrębne niż dla reszty komisji terminy na sporządzenie planu prac i złożenie sprawozdania. Ponieważ komisje doraźne działają tylko do momentu wykonania powierzonego zadania, terminy te powiązано ściśle z datą ich powołania (plan prac) i datą zakończenia czynności (sprawozdanie). Dodatkowo w **§ 53zf** przewidziano możliwość zażądania przez radę sprawozdania w terminie wcześniejszym. Na jego podstawie, albo wobec zignorowania go przez komisję, rada będzie mogła podjąć decyzję o wcześniejszym zakończeniu prac tej komisji.

Proponowane w **§ 1 pkt 13** uchylenie rozdziału 7 Statutu wynika ze zmian wprowadzonych w ustawie przez ustawę zmieniającą. Regulowany uchylanym rozdziałem tryb rozpatrywania interpelacji reguluje obecnie **art. 24 ust. 3-7 ustawy**. Ponieważ uregulowanie te są odmienne konieczne jest uchylenie przepisów Statutu.

W **§ 1 pkt 14** proponuje się uchylenie **§ 56 Statutu**. Materia **ust. 1** tego paragrafu odnoszącego się do zapytań radnych, podobnie jak w przypadku interpelacji, została ustawą zmieniającą wprowadzona do ustawy. Również, jak w przypadku interpelacji, jest to uregulowanie odmienne od funkcjonującego w Statucie. Uchylenie **ust. 2** wydaje się natomiast zasadne, z uwagi na to, że przepis ten powtarza brzmienie **art. 23 ust. 1 ustawy**. Jest zatem zbędny.

W **§ 1 pkt 15** proponuje się uchylenie **ust. 3** z uwagi na to, że powtarza on regulację **art. 25 ust. 4 ustawy** i tym samym jest zbędny. Uchylany **ust. 4** wydaje się być natomiast niezgodny z przepisami ustawy przez, to że nakłada na przewodniczącego rady obowiązek zajmowania się wszelkimi sprawami związanymi z ochroną prawną radnych i wykonywaniem przez nich mandatu.

Zgodnie z **art. 19 ust. 2 ustawy** wyłącznym obowiązkiem przewodniczącego rady jest organizowanie prac i prowadzenie obrad rady. Wyraz „wyłącznym” oznacza tu brak możliwości przypisania przewodniczącemu rady aktem prawa miejscowego zadań innych. Jedyne wyjątki od tego ograniczenia może wprowadzać ustawa. Ochrona prawna radnego nie wydaje się być działaniem z zakresu organizowania prac rady.

Dodawane **§ 56a § 63a i § 66a** regulują kwestie inicjatywy uchwałodawczej radnych, klubów radnych i wójta. W odniesieniu do klubów radnych i wójta regulacja obejmuje jedynie zakres leżący poza materią ustawy, a więc poza regulacją jej **art. 20**. Przyjęto, że przewodniczący będzie musiał w terminie 9 miesięcy od dnia wniesienia projektu poddać pod głosowanie projekt wniesiony przez radnego, w terminie 6 projekt miesięcy wniesiony przez klub radnych i w terminie 3 miesięcy projekt wniesiony przez wójta. Terminy mają przyznawać priorytet projektom wójta oraz preferować kluby radnych względem radnych niezrzeszonych w takich klubach. W projektowanym **§ 53zb ust. 2** przesądzono też, że projekty uchwał wnoszone przez komisje będą traktowane jak projekty klubów.

§ 2 projektu stanowi przepis przejściowy, zgodnie z którym komisje i ich przewodniczący powołani przed dniem wejścia w życie projektowanych zmian będą dalej pracować. Od dnia wejścia w życie projektowanych zmian będzie się do nich jednak stosować przepisy nowe.

W **§ 3** zaproponowano czternastodniowy okres vacatio legis uchwały. Wobec tego, że jest to okres standardowy, nie ma potrzeby jego uzasadniania.